

Ügyszám: NAIH/2018/1371/ IV.

[...]

[...]

[...]

[...]

Tisztelt Címzett!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) 2018. [...] napján érkezett állampolgári beadvány alapján a Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja szerinti vizsgálati eljárást folytatott le, melynek tárgya a [...] (a továbbiakban: Adatkezelő) azon adatkezelési gyakorlata volt, mely szerint az Adatkezelő Ügyfélportáljának használatához szükséges a természetes személyek adóazonosító jelének közlése az Adatkezelő felé.

A vizsgálat eredményéről a Hatóság az alábbiak szerint tájékoztatja az Adatkezelőt.

I. Az eljárás keretében a Hatóság azt vizsgálta, hogy az Adatkezelő milyen adatkezelési jogalapra hivatkozással kezeli a természetes személy ügyfeleinek adóazonosító jelét, valamint hogy az adatkezelés megfelel-e a szükségesség (adattakarékosság)¹ és a célhoz kötöttség² adatkezelési elveinek.

1.1. Az adatkezelés jogalapja

A fenti szempontok értékelése érdekében a Hatóság 2018. május 24. napján kelt, NAIH/2018/1371/5/V. alszámú levelében megkereséssel élt az Adatkezelő felé, melyben felvilágosítást kért arra nézve, hogy az Adatkezelő mely jogszabályhelyek alapján jutott arra az álláspontra, hogy a természetes személy ügyfeleinek adóazonosító jelét kezelni jogosult, illetőleg köteles. A Hatóság kérdése a panaszbeadvány mellékleteként csatolt, a bejelentő és az Adatkezelő közötti levelezésen alapult, melyben az Adatkezelő munkatársa arról tájékoztatta a bejelentőt, hogy az adóazonosító jel kezelésének indoka az Adatkezelőnek az esetleges kárkifizetéshez kapcsolódó, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) felé fennálló adatszolgáltatási kötelezettsége. A levelezés alapján megállapítható volt továbbá az is, hogy az adatkezelést az Adatkezelő az Ügyfélportálhoz kapcsolódó adatkezelési rendszer sajátosságai miatt is indokoltan tartja.

Az Adatkezelő adatvédelmi tisztviselője 2018. június 21. napján kelt válaszlevelében arról tájékoztatta a Hatóságot, hogy az ügyfelek adóazonosító jelét – valamint a nem természetes személy ügyfelek adószámát – a szerződéskötéskor kéri el az Adatkezelő ügyféltörzsének tisztasága, pontosabban az ügyfelek egyediségének garantálása érdekében, az Ügyfélportálra

¹ A 2018. május 25. napját megelőző időszak tekintetében ld. Infotv. 4. § (1) bekezdés.

A 2018. május 25. napjával kezdődő időszak tekintetében ld. az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet); <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=HU>) 5. cikk (1) bekezdés b) pont.

² A 2018. május 25. napját megelőző időszak tekintetében ld. Infotv. 4. § (2) bekezdés.

A 2018. május 25. napjával kezdődő időszak tekintetében ld. általános adatvédelmi rendelet 5.cikk (1) bekezdés c) pont.

történő belépéskor (regisztrációkor) pedig az adóazonosító jel megadása az ügyfél biztonságos azonosítása miatt szükséges. Az Adatkezelő válaszlevelében arról is tájékoztatta a Hatóságot, hogy az „*adóhivatal a megkereséseket adószám alapján szokta nekünk megküldeni, és kér be rendszeresen adatokat*”, e megkereséseknek pedig az Adatkezelő a biztosítási tevékenységről szóló 2014. évi LXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Bit.) 138. § (1) bekezdés e) pontja és (2) bekezdése alapján köteles eleget tenni³.

Válaszlevelében az Adatkezelő – a Hatóság vonatkozó kérdésére válaszképpen – előadta azt is, hogy a vizsgált adatkezelési gyakorlat az általános adatvédelmi rendelet 2018. május 25. napjával kezdődő alkalmazását követően is fennáll ugyan, de az Adatkezelő [...] napján tartott igazgatósági tanácsi ülésén hozott döntése alapján a lakossági casco-állomány leépítésre kerül. Az Adatkezelő tájékoztatása szerint ezek a szerződések egy éves határozott időtartamúak, „*újabb ügyfelek adószámának gyűjtése tárgytalanná vált, ezért arra a továbbiakban nem kerül sor.*”

Noha az Adatkezelő a hivatkozott döntést az erre vonatkozó nyilatkozatban nem támasztotta alá, az Adatkezelő honlapján [...] napján kelt közleményre, valamint más nyilvános hírportálon olvasható tájékoztatásra tekintettel a Hatóság ezt a nyilatkozatot valósnak fogadta el, mégpedig azzal az Adatkezelő honlapján olvasható kiegészítéssel, hogy „*a casco szerződések évfordulóig érvényben maradnak, a felmondások ekkortól lépnek érvénybe*”, és a „*szerződések felmondása idén augusztusban indul, az első ügyfelek tájékoztatását a [Adatkezelő megnevezése] hamarosan elkezd* [...]”.

A Hatóság felhívja az Adatkezelő figyelmét arra, hogy a vizsgálat nem kizárólag a casco-szerződésekkel kapcsolatos adatkezelésekre, hanem általában véve az Ügyfélportálon keresztül az Adatkezelő által kezelt, természetes személyekkel kötött biztosítási szerződésekkel kapcsolatos adatkezelésekre vonatkozott, így a lakossági casco-állomány leépítésére vonatkozó információk önmagukban nem érintik a Hatóságnak a vizsgálat eredménye alapján levont következtetéseit, valamint a III. pontban ismertetett felszólítását.

1.2. A célhoz kötöttség és a szükségesség elveinek való megfelelés

A Hatóságnak írt válaszlevelében az Adatkezelő akként nyilatkozott, hogy álláspontja szerint a természetes személy ügyfelek adóazonosító jelének kezelése az egységes, megbízható ügyféltörzs kialakítása, továbbá az ügyfélportálra történő belépés érdekében olyan jogszerű cél, mely összhangban van a célhoz kötöttség adatvédelmi jogi elvével.

Az Adatkezelő lényegében ezen szempontokkal indokolta a szükségesség elvének való megfelelést is, azzal a kiegészítéssel, hogy álláspontja szerint „*semmilyen más adat nem képes az ügyféltörzs konzisztenciájának és ellenőrizhetőségének biztosítására*”, ezért azt szükségesnek ítélte meg.

Válaszában jelezte még az Adatkezelő, hogy az Ügyfélportálra történő belépéskor az ügyfelek a szerződéskötéskor már megadott adataikat adják meg, így további, az Adatkezelő által nem ismert személyes adatok felvételére nem kerül sor.

³ Bit. 138. § (1) A biztosítási titok megtartásának kötelezettsége nem áll fenn:

[...]

e) a (2) bekezdésben foglalt esetekben az adóhatósággal [...]

szemben, ha az a)-j), n), s), t) és u) pontban megjelölt szerv vagy személy adatkéréssel, illetve írásbeli megkereséssel fordul hozzá, amely tartalmazza az ügyfél nevét vagy a biztosítási szerződés megjelölését, a kért adatok fajtáját, az adatkérés célját és jogalapját, azzal, hogy a p)-s) pontban megjelölt szerv vagy személy kizárólag a kért adatok fajtáját, az adatkérés célját és jogalapját köteles megjelölni. A cél és a jogalap igazolásának minősül az adat megismerésére jogosító jogszabályi rendelkezés megjelölése is.

(2) Az (1) bekezdés e) pontja alapján a biztosítási titok megtartásának kötelezettsége abban az esetben nem áll fenn, ha adóügyben, az adóhatóság felhívására a biztosítót törvényben meghatározott körben nyilatkozattételi kötelezettség, vagy ha biztosítási szerződésből eredő adókötelezettség alá eső kifizetésről törvényben meghatározott adatszolgáltatási kötelezettség terheli.

II. A vizsgált adatkezelési gyakorlat értékelése

2.1. Tekintettel arra, hogy az Adatkezelő vizsgált adatkezelési gyakorlata a rendelkezésre álló információk szerint az általános adatvédelmi rendelet alkalmazásának kezdetét, 2018. május 25. napját követő időszakban – jelenleg is – fennáll, a Hatóság a jelen felszólításában foglaltakat az általános adatvédelmi rendelet rendelkezéseire hivatkozással fogalmazta meg.

Az Adatkezelő természetes személy ügyfeleinek adóazonosító jele kezelésével kapcsolatban a Hatóság a rendelkezésre álló információk – a panaszbejelentés mellékleteként csatolt levelezés, az Adatkezelő vizsgálati eljárás során tett nyilatkozata, az Adatkezelő 2018. május 25. napját megelőzően („Jogi nyilatkozat”) és azt követően alkalmazott adatkezelési tájékoztatója – alapján a Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy az Adatkezelő nem rendelkezik érvényes adatkezelési jogalappal arra, hogy a természetes személy ügyfelek adóazonosító jelét már a biztosítási szerződés megkötésétől – olyan ügyfelek esetében pedig akiknek szerződése tekintetében az Adatkezelő jogutód, az Ügyfélportálra történő első belépéstől, a belépés feltételeként – technikai azonosítóként, ügyfél-azonosítóként kezelje, az alábbi okok miatt.

Az ún. állami azonosítók, tehát a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról szóló 1996. évi XX. törvény (a továbbiakban: Szaztv.) 7. §-a⁴ alapján az azonosító kódok – köztük a természetes személyek adóazonosító jele – csak törvény felhatalmazása, ennek hiányában az érintett előzetes írásbeli hozzájárulása, illetőleg az ügyintézési rendelkezésben tett hozzájárulása alapján használható fel. Az Adatkezelő mint Bit. hatálya alá tartozó szolgáltató azonban nem szerepel az adóazonosító jel kezelésére törvény alapján jogosult szervezetek között a Szaztv. 20. § (2) bekezdése szerinti felsorolásban, és az Adatkezelő 2018. június 21. napján kelt nyilatkozatában sem jelölt meg olyan jogszabályhelyet, amely az ügyfelek nyilvántartása, azonosítása céljából az adóazonosító jel adatkezelésre feljogosítja, vagy kötelezi. Az adóazonosító jel ügyfél-azonosításra történő felhasználásával kapcsolatban megjegyzi a Hatóság, hogy az még az adatkezelő jogos érdekére hivatkozással sem használható fel jogszerűen az említett célból.

A fentiek mellett a vizsgált adatkezelés ellentétes az osztott információs rendszerek alkotmányossági követelményével is, mely alapján az adóazonosító jel olyan szakrendszerei azonosító, amely kizárólag arra a célra szolgál, azon jogviszonyokban, amelyek kapcsán azt létrehozták, azt más céllal felruházni, annak többletjelentést adni nem lehet, utóbbiak ugyanis ellentétesek lennének az univerzális azonosító szám alkotmányjogi tilalmával is⁵.

Noha az Adatkezelő a Hatóság megkeresésére nem hivatkozott erre, valamint a Hatóság által megvizsgált adatkezelési tájékoztatásban sem szerepel, azonban a Szaztv. 19. §-a szerint az állami adóhatóság részére törvény alapján adatszolgáltatásra kötelezett szerv az adóazonosító jelet e feladata teljesítésével összefüggésben használhatja. Ebben a vonatkozásban figyelembe vehető a Bit-nek az Adatkezelő által is hivatkozott 138. § (1) bekezdés e) pontja, valamint 138. § (2) bekezdése is, azonban a Hatóság álláspontja szerint a Szaztv. és a Bit. hivatkozott rendelkezéseit is szűken, csak az adott adatszolgáltatási tevékenység elvégzéséhez szükséges keretek között lehet értelmezni, ezért semmiképpen nem tekinthetők az adóazonosító jel technikai kódként, ügyfél-azonosító kódként történő kezelésére vonatkozó felhatalmazásnak. A megszorító értelmezést támasztja alá az is, hogy a NAV által történő megkeresés, valamint a biztosítási

⁴ Szaztv. 7. § (1) Az adatkezelő az érintettel, illetve más adatkezelővel való, meghatározott célú kapcsolattartása során csak azt az azonosító kódot használhatja, amelyre a feladatot meghatározó törvény őt felhatalmazza.

(2) Az az adatkezelő, akit törvény azonosító kód használatára nem hatalmaz fel, a 6. §-ban meghatározott azonosító kódot csak a polgár előzetes, írásbeli hozzájárulása vagy az ügyintézési rendelkezésében tett hozzájárulása alapján használhatja fel.

(3) A polgárt a hozzájárulás megadása, megtagadása, illetve visszavonása miatt hátrány nem érheti, a hozzájárulás megadásáért bármilyen előny kilátásba helyezése tilos.

⁵ 15/1991. (IV. 13.) AB határozat.

összeg kifizetése nyilvánvalóan nem merül fel az Adatkezelő valamennyi természetes személy ügyfele vonatkozásában.

A Hatóság álláspontja szerint továbbá a vizsgált esetben az ügyfél hozzájárulása sem lenne hivatkozható megfelelő adatkezelési jogalapként, az általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 11. pontjának, valamint 7. cikk (4) bekezdésnek vonatkozó rendelkezései szerint⁶ ugyanis az érvényes hozzájárulás egyik fogalmi eleme az önkéntesség, mely csak akkor valósul meg, ha az érintett szabadon, befolyástól mentesen jut az adatkezelésre felhatalmazást adó jognyilatkozat megtételére vonatkozó elhatározásra. Emellett a Szaztv. 7. § (3) bekezdése szerint „*a polgárt a hozzájárulás megadása, megtagadása, illetve visszavonása miatt hátrány nem érheti*”, márpedig nyilvánvalóan az önkéntességet kizáró befolyásnak, illetve hátránynak minősül az, ha az ügyfél a hozzájárulás hiányában nem fér hozzá az ügyfélportálhoz, vagy adott esetben szerződést sem köt vele az Adatkezelő a hozzájárulás megtagadása miatt⁷.

A fentieket összefoglalva, az adatkezelés jogszerűségéhez önálló, érvényes adatkezelési jogalapra is szükség van egy olyan önálló célból történő adatkezeléshez, mint az Adatkezelő ügyféltörzsének könnyebb kezelhetősége („tisztasága”), valamint az ügyfél azonosítása az Ügyfélportálon, ilyen jogalapot azonban az Adatkezelő nem tudott megjelölni. Az érvényes adatkezelési jogalap hiánya miatt az Adatkezelő adatkezelése a természetes személyek adóazonosító jele tekintetében a Hatóság álláspontja szerint jogsértő. A jogsértő adatkezelés az ugyanezen okból a fenti érvelés alapján a 2018. május 25. napja előtti időszak adatkezelései tekintetében is megállapítható, ugyanis az Adatkezelő által az adatkezelés jogalapként hivatkozott indokok nem alkalmasak az adatkezelés Infotv. akkor hatályos, 5-6. §-ában foglalt rendelkezései, valamint a közvetlenül hatályos 95/46/EK irányelv⁸ 7. cikk f) pontja szerinti feltételek teljesítésére sem.

2.2. Mivel a célhoz kötött adatkezelés, valamint a szükségesség (adattakarékosság) elveinek érvényesülése nem vizsgálható elkülönítetten az adatkezelés jogalapjától, a vizsgált adatkezelés pedig érvényes jogalap hiányában eleve jogsértő, az említett alapelvek érvényesülését a Hatóság a vizsgálat során nem értékelte önállóan és részleteiben. A szükségesség (adattakarékosság) alapelvével kapcsolatban elvi élel megjegyzi azonban a Hatóság, hogy álláspontja szerint az adatkezelő vizsgált gyakorlata ellentétes az említett alapelvvel, mivel az ügyfél azonosításához az adóazonosító jel kezelése nem szükséges, nem releváns, és a 2.1. pontban kifejtett okok miatt nem is megfelelő.

2.3. A fentiekén túl a Hatóság megítélése szerint a vizsgált ügyfél-azonosítási módszer ellentétes az adatbiztonsági követelményekkel mind az Infotv. 7. §-a, mind az általános adatvédelmi rendelet 32. cikke⁹ szerinti szabályozás alapján, mivel az semmiképpen nem tekinthető a hivatkozott normaszövegek értelmében vett „megfelelő szervezési intézkedésnek”. A vizsgált azonosítási módszer éppen ellenkező hatást válthat ki, növelve az adatkezelés kockázatát, a beépített és

⁶ Általános adatvédelmi rendelet 4. cikk 11. pont: „*az érintett hozzájárulása*”: az érintett akaratának önkéntes, konkrét és megfelelő tájékoztatáson alapuló és egyértelmű kinyilvánítása, amellyel az érintett nyilatkozat vagy a megerősítést félreérthetetlenül kifejező cselekedet útján jelzi, hogy beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez.”

7. cikk (4) bekezdés: „*Annak megállapítása során, hogy a hozzájárulás önkéntes-e, a lehető legnagyobb mértékben figyelembe kell venni azt a tényt, egyebek mellett, hogy a szerződés teljesítésének – beleértve a szolgáltatások nyújtását is – feltételül szabták-e az olyan személyes adatok kezeléséhez való hozzájárulást, amelyek nem szükségesek a szerződés teljesítéséhez.*”

⁷ Ld. WP 29 iránymutatását a hozzájárulás önkéntességéről (Article 29 Working Party Guidelines on consent under Regulation 2016/679; WP 259 rev.01): 3.1., különösen a 3.1.4. pont.

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 95/46/EK irányelve (1995. október 24.) a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról.

„7. cikk A tagállamok rendelkeznek arról, hogy a személyes adatok csak abban az esetben dolgozhatók fel, ha: [...] f) az adatfeldolgozás az adatkezelő, vagy az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogszerű érdekének érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezeknél az érdekeknél magasabb rendűek az érintettnek az 1. cikk (1) bekezdése értelmében védelmet élvező érdekei az alapvető jogok és szabadságok tekintetében.”

⁹ A 2018. május 25. napját megelőző időszak tekintetében ld. Infotv. 7. § (2) bekezdés.

A 2018. május 25. napjával kezdődő időszak tekintetében ld. Általános adatvédelmi rendelet 32. cikk (1) bekezdés.

alapértelmezett adatvédelem elvének¹⁰ csak egy, ügyfél-azonosítás céljából létrehozott pszeudonim azonosító alkalmazása felel meg.

III. A fentiekre tekintettel a Hatóság az általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés b) és d) pontjai¹¹, valamint az Infotv. 56. § (1) bekezdése¹² alapján

f e l s z ó l í t j a

az Adatkezelőt, hogy hagyjon fel azon gyakorlatával, mely alapján a természetes személy ügyfeleinek adóazonosító jelét technikai, illetve ügyfél-azonosító számként kezeli (különösen az Ügyfélportálra történő belépés érdekében), és ennek megfelelően alakítsa át adatkezelési gyakorlatát, továbbá törölje mindazon ügyfeleinek adóazonosító jelét, amelynek kezelésére jogalappal¹³ nem rendelkezik.

A Hatóság tájékoztatja az Adatkezelőt, hogy az adatkezelő - egyetértése esetén - haladéktalanul köteles megtenni a Hatóság felszólításában meghatározott intézkedéseket, és a megtett intézkedéseiről, illetve - egyet nem értése esetén - álláspontjáról a felszólítás kézhezvételétől számított **30 (harminc) napon belül** írásban tájékoztatja a Hatóságot.

A Hatóság tájékoztatja továbbá az Adatkezelőt, hogy az Infotv. 58. § (1) bekezdése alapján, amennyiben a vizsgálat eredményeként a jogsérelem orvoslására, illetve a jogsérelem közvetlen veszélyének megszüntetésére nem kerül sor, a Hatóság a 30 napos tájékoztatási határidő lejártát követő 30 napon belül dönt a szükséges további intézkedések megtételéről, melyek körében adatvédelmi hatósági eljárás megindításáról is dönthet.

Budapest, 2018. december

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

¹⁰ Általános adatvédelmi rendelet 28. cikk.

¹¹ Általános adatvédelmi rendelet 58. cikk (2) bekezdés b) pont: „A felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva: elmarasztalja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, ha adatkezelési tevékenysége megsértette e rendelet rendelkezéseit”.

d) pont: „A felügyeleti hatóság korrekciós hatáskörében eljárva: utasítja az adatkezelőt vagy az adatfeldolgozót, hogy adatkezelési műveleteit – adott esetben meghatározott módon és meghatározott időn belül – hozza összhangba e rendelet rendelkezéseivel”.

¹² Infotv. 56. § (1) bekezdése szerint „ha a Hatóság a személyes adatok kezelésével, illetve a közérdekű adatok vagy a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez fűződő jogok gyakorlásával kapcsolatos jogsérelem vagy annak közvetlen veszélye fennállását megalapozottnak tartja, az adatkezelőt a jogsérelem orvoslására, illetve annak közvetlen veszélye megszüntetésére szólítja fel”.

¹³ Szaztv. 19. §